

Sygn. akt III AUa 967/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 lutego 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach

Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSA Jolanta Pietrzak (spr.)
Sędziowie	SSA Ewa Piotrowska SSA Maria Małek - Bujak
Protokolant	Sebastian Adameczyk

po rozpoznaniu w dniu 12 lutego 2013 r. w Katowicach

sprawy z odwołania W. P. (W. P.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C.

o zwrot nadpłaconych składek na ubezpieczenie społeczne

na skutek apelacji ubezpieczonego W. P.

od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w Katowicach

z dnia 23 stycznia 2012 r. sygn. akt X U 2452/11

oddala apelację.

/-/ SSA E. Piotrowska /-/ SSA J. Pietrzak /-/ SSA M. Małek-Bujak

Sędzia Przewodnicząca Sędzia

Sygn.. akt III AUa 967/12

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 11.10.2011r. organ rentowy odmówił dokonania na rzecz W. P. zwrotu nadpłaty składek podając w uzasadnieniu, że nie jest to możliwe, bowiem wniosek o ich zwrot został złożony w dniu 14.09.2011r., a nadpłata składek za rok 1999 powstała

z wpłaty z dnia 10.01.2000r., czyli prawo do zwrotu nadpłaconych składek przedawniło się. Jako podstawę prawną organ rentowy podał art. 24 ust. 6 g ustawy z dnia 13.10.1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2009r. Nr 205, poz. 1585).

W odwołaniu od tej decyzji W. P. podał, że decyzja ta pozbawia go zwrotu nadpłaconych składek za rok 1999. Ubezpieczony podał, że w zaskarżonej decyzji organ rentowy stwierdził, iż w dniu 3.06.2011r. dokonał rozliczenia jego konta i stwierdził nadpłatę w wysokości 1.243,70 zł. O tym fakcie organ rentowy nie powiadomił go, a przecież art. 24 ust. 6 b stwierdza, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych zawiadamia płatnika składek o kwocie nienależnie opłaconych składek, które zgodnie z ust. 6 a mogą być zwrócone. Jego zdaniem organ rentowy czekał na wejście w życie nowelizacji ustawy, aby pozbawić go zwrotu nadpłaty. Pismo o zwrot nadpłaconej kwoty skierował do organu rentowego w momencie, gdy dowiedział się o nowelizacji ustawy o ubezpieczeniach społecznych, bo w wersji poprzedniej okres przedawnienia nie obowiązywał.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie podtrzymując argumenty zawarte w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

Wyrokiem z dnia 23.01.2012r. Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Katowicach oddalił odwołanie.

Sąd ustalił:

W dniu 14.09.2011r. do organu rentowego wpłynął wniosek ubezpieczonego W. P. o zwrot nadpłaconych składek za rok 1999.

Wnioskodawca w okresach od 15.09.1999r. do 30.04.2004r., od 15.11.2004r. do 31.12.2005r., od 1.01.2007r. do 31.03.2007r. oraz od 20.08.2008r. do 30.05.2011r. prowadził pozarolniczą działalność gospodarczą.

W 1999r. ubezpieczony był również pracownikiem zakładu (...) (...), po zakończeniu tej pracy przez dwa miesiące korzystał z zasiłku dla bezrobotnych, a następnie rozpoczął działalność gospodarczą, o której mowa wyżej.

Na rozprawie w dniu 23.01.2012r. ubezpieczony oświadczył, że wiedział o przekroczeniu rocznej postawy wymiaru z tytułu zatrudnienia w 1999r., jednakże w momencie kiedy podjął działalność gospodarczą uzyskał informację z organu rentowego, że z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej ma opłacać składki na ubezpieczenie społeczne. O nadpłacie składek dowiedział się w połowie sierpnia 2011r. z Urzędu Pracy. Nie dostał z organu rentowego informacji o nadpłaconych składkach, chociaż regularnie zwracał się do organu rentowego o wydanie zaświadczenia o niezaleganiu w opłacaniu składek.

W dniu 3.06.2011r. organ rentowy sporządził korekty deklaracji rozliczeniowych ZUS DRA za miesiące od września do grudnia 1999r., w których ograniczono podstawę na ubezpieczenie społeczne w związku z przekroczeniem rocznej podstawy wymiaru. Organ rentowy dokonał rozliczenia konta ubezpieczonego za okres od 15.09.1999r. do 30.04.2004r., od 15.11.2004r. do 31.12.2005r., od 1.01.2007r. do 31.03.2007r. oraz od 20.08.2008r. do 30.05.2011r. według stanu dokumentacji dostępnej w kompleksowym systemie informatycznym ZUS na dzień 4.10.2011r. i stwierdził nadpłatę w łącznej kwocie 1.243,70 zł, w tym na FUS - w kwocie 981,41 zł, na FUZ - w kwocie 215,35 zł, na FP - w kwocie 46,94 zł.

Wobec poczynionych ustaleń Sąd uznał, że odwołanie ubezpieczonego nie zasługuje na uwzględnienie podnosząc w motywach rozstrzygnięcia co następuje:

Stosownie do art. 19 ustawy z dnia 13.10.1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych roczna podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe osób, o których mowa

w art. 6 (chodzi w tym wypadku o osoby będące pracownikami, prowadzącymi pozarolniczą działalność, pobierającymi zasiłek dla bezrobotnych)... , w danym roku kalendarzowym nie może być wyższa od kwoty odpowiadającej trzydziestokrotności prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego w gospodarce narodowej na dany rok kalendarzowy, określonego w ustawie budżetowej, ustawie o prowizorium budżetowym lub ich projektach, jeżeli odpowiednie ustawy nie zostały uchwalone - z zastrzeżeniem ust. 2 i 9 (ust. 1), przy czym płatnik składek jest zobowiązany zaprzestać obliczać i przekazywać składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe po przekroczeniu przez ubezpieczonego kwoty rocznej podstawy wymiaru składek, o której mowa w ust. 1, z zastrzeżeniem ust. 6 (ust. 5), a nadto jeżeli do opłacania składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe jest zobowiązany więcej niż jeden płatnik składek, ubezpieczony jest zobowiązany zawiadomić wszystkich płatników składek o przekroczeniu kwoty rocznej podstawy wymiaru składek. Za skutki błędnego zawiadomienia powodującego nieopłacenie należnych składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe odpowiada ubezpieczony (ust. 6) oraz do składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe opłaconych po przekroczeniu rocznej podstawy wymiaru składek stosuje się art. 24 ust. 6a-8. Za datę stwierdzenia nienależnie opłaconych składek uważa się datę otrzymania przez Zakład imiennego raportu miesięcznego korygującego i deklaracji rozliczeniowej korygującej (ust. 6a), jeżeli w wyniku sprawdzenia wysokości rocznej podstawy wymiaru składek Zakład stwierdzi opłacenie składek od nadwyżki ponad kwotę określoną w ust. 1, informuje o tym niezwłocznie płatników składek i ubezpieczonego za pośrednictwem płatników składek.

Stosownie natomiast do art. 24 ustawy o systemie... nienależnie opłacone składki podlegają zaliczeniu przez Zakład z urzędu na poczet zaległych lub bieżących składek, a w razie ich braku - na poczet przyszłych składek, chyba że płatnik składek złoży wniosek o zwrot składek, z zastrzeżeniem ust. 6c, 8 i 8d (ust. 6a) oraz zakład zawiadamia płatnika składek o kwocie nienależnie opłaconych składek, które zgodnie z ust. 6a mogą być zwrócone, chyba że nie przekraczają wysokości kosztów upomnienia w postępowaniu egzekucyjnym (ust. 6 b), po stwierdzeniu, że składki zostały nienależnie opłacone, płatnik składek może złożyć wniosek o ich zwrot (ust. 6c), w przypadku braku płatnika składek lub jego następcy prawnego Zakład zawiadamia ubezpieczonego o kwocie nienależnie opłaconych składek w części sfinansowanej przez ubezpieczonego i na jego wniosek zwraca nienależnie opłacone składki. Przepisy ust. 6c-6e stosuje się odpowiednio (ust. 6 f), a także nienależnie opłacone składki ulegają przedawnieniu po upływie 10 lat, licząc od dnia:

- otrzymania zawiadomienia, o którym mowa w ust. 6b;
- opłacenia składek, w przypadku braku zawiadomienia, o którym mowa w ust.6b (ust. 6 g).

Sprawa dotyczy przekroczenia przez ubezpieczonego w roku 1999r. rocznej podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe. Nastąpiło to w wyniku uzyskania przez ubezpieczonego dochodów z różnych tytułów - z tytułu zatrudnienia, posiadania uprawnienia do zasiłku dla bezrobotnych i prowadzenia działalności pozarolniczej. W tym roku - trzech płatników składek - odprowadzało składki na ubezpieczenie społeczne: pracodawca (...) K., powiatowy urząd pracy i ubezpieczony. W sytuacji, gdy do opłacania składek jest zobowiązany więcej niż jeden płatnik składek - to stosownie do art. 19 ust. 6 ustawy systemowej - na ubezpieczonym ciąży obowiązek zawiadomienia wszystkich płatników składek o przekroczeniu kwoty rocznej podstawy wymiaru. To zatem na ubezpieczonym ciążył obowiązek sprawdzania czy doszło do przekroczenia rocznej podstawy wymiaru i sporządzenia imiennego raportu miesięcznego korygującego i deklaracji rozliczeniowej korygującej. Ubezpieczony takich dokumentów do organu rentowego nie złożył. Dopiero organ rentowy sporządził za ubezpieczonego takie korekty rozliczeniowe za miesiące 09. -12. 1999r., robiąc to w dniu 3.06.2011r., w tej bowiem dopiero dacie możliwe jest stwierdzenie, że składki zostały nienależnie opłacone i także wtedy dopiero ustalana jest też kwota nienależnie opłaconych składek. Prawdą jest, że organ rentowy nie zawiadomił ubezpieczonego jako płatnika o kwocie nienależnie opłaconych składek. Jednakże także ubezpieczony, jako ostatni płatnik w roku 1999, nie zaprzestał wtedy obliczania i przekazywania składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe i nie złożył do organu rentowego raportów i deklaracji korygującej.

Dlatego zdaniem Sądu w przypadku ubezpieczonego ma zastosowanie pkt 2 ust.6 g art. 24 ustawy systemowej, czyli należy przyjąć, że nienależnie opłacone składki za rok 1999 uległy przedawnieniu, bowiem upłynął okres 10 lat od

opłacenia składek w związku z wpłatą dokonaną w dniu 10.01.2000r. Przepisy o przedawnieniu nadpłaconych składek obowiązywały od początku wejścia w życie ustawy z dnia 13.10.1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych, zmieniały się tylko okresy po jakich następowało przedawnienie i tylko w krótkim okresie czasu po wyroku TK z dnia 26.V.2010r. (P 29/08), czyli w okresie od 15.06.2010r. do 20.07.2011r. brak było uregulowania w tym zakresie. Należy podkreślić, że w przypadku wnioskodawcy nienależnie opłacone składki za rok 1999 przedawniły się jeszcze przed datą 15.06.2010r., czyli przed okresem braku regulacji w tym zakresie, wówczas obowiązywał przepis art. 24 ust. 7 ustawy systemowej przewidujący, że „zwrotu od zakładu nienależnie opłaconych składek nie można dochodzić, jeżeli od daty ich opłacenia upłynęło 10 lat”. W tym przepisie nie ma mowy o liczeniu przedawnienia w powiązaniu z otrzymaniem zawiadomienia od organu rentowego.

Apelację od tego wyroku wywiódł ubezpieczony domagając się jego zmiany i uwzględnienia odwołania.

Skarżący podniósł, że do 2011r. nie miał świadomości, że posiada nadpłaty na koncie ubezpieczeń społecznych, że w 1999r. pytał w ZUS-ie, czy jest obowiązany opłacać składki i uzyskał odpowiedź twierdzącą.

Nadto skarżący wskazywał, że wielokrotnie zwracał się do ZUS O/C. o wystawienie zaświadczenia o nie zaleganiu w opłacaniu składek. Zawsze takie zaświadczenie mu wystawiano, a przecież w celu jego wystawienia ZUS musiał dokonać rozliczenia konta i stwierdzić nadpłatę, o czym niestety nigdy go nie powiadomił.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja nie jest zasadna.

Sąd Okręgowy dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych, które Sąd Apelacyjny podziela i przyjmuje za własne.

Prawidłowo też Sąd Okręgowy ocenił zasadność żądań ubezpieczonego.

W sytuacji, gdy do opłacania składek jest zobowiązany więcej niż jeden płatnik składek stosownie do art. 19 ust. 6 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych na ubezpieczonym ciąży obowiązek zawiadomienia wszystkich płatników składek o przekroczeniu kwoty rocznej podstawy wymiaru. Zatem to na ubezpieczonym ciąży obowiązek sprawdzania czy doszło do przekroczenia rocznej podstawy wymiaru i sporządzenia imiennego raportu miesięcznego korygującego i deklaracji rozliczeniowej korygującej. Ubezpieczony takich dokumentów do organu rentowego jednak nie złożył.

Co prawda w apelacji ubezpieczony twierdzi, że zawiadamiał PUP jako płatnika składek o przekroczeniu rocznej podstawy wymiaru składek ale tej okoliczności w żaden sposób nie wykazał.

Okoliczność, że w okresie prowadzenia działalności gospodarczej ubezpieczony zwracał się wielokrotnie do ZUS o wydanie zaświadczenia o nie zaleganiu w opłacaniu składek i takie zaświadczenie otrzymywał nie niweczy zasadności konkluzji, że to na ubezpieczonym ciąży obowiązek złożenia deklaracji korygującej. Wszakże przed dniem 20.07.2011r. organ rentowy nie był zobowiązany do zawiadomienia płatnika o kwocie nienależnie opłaconych składek, które zgodnie z ust. 6a mogą być zwrócone, zatem nawet jeśli w trakcie kontroli konta stwierdził nadpłatę to mógł poprzestać na wydaniu żadanego zaświadczenia.

Słusznie zatem uznał Sąd I instancji, że w przypadku ubezpieczonego ma zastosowanie pkt 2 ust.6 g art. 24 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, czyli należy przyjąć, że nienależnie opłacone składki za rok 1999 uległy przedawnieniu, skoro upłynął okres 10 lat od opłacenia składek w związku z wpłatą dokonaną w dniu 10.01.2000r.

Z przytoczonych względów Sąd Apelacyjny na mocy art.385 k.p.c. orzekł o oddaleniu apelacji jako pozbawionej podstaw.

/-/ SSA E. Piotrowska /-/ SSA J. Pietrzak /-/ SSA M. Małek-Bujak

Sędzia Przewodnicząca Sędzia

JM